

Barken Ægir

Utlånt av Norsk Sjøfartsmuseum

ÆGIRFOLKET

Erling Viksund

Pionerene som utvandret fra Hordaland til Amerika i 1837 og tragedien ved de første bosetninger i Illinois.

Den 7. april 1837 seilte det første emigrantskip fra Bergen til USA. Skipet var "Ægir" og om bord var 84 emigranter, de fleste fra Hordaland, hvorav 12 var fra Bruvik, nåværende Vaksdal kommune. Barken Ægir (havets gud) var et solid barkrigget skip på 62 kommercielester (129 reg.tonn), bygget i 1835 i Bergen og klasset i Det Norske Veritas. Ægirs kaptein og eier var Christian K. Behrens som hadde studert tyske og amerikanske emigrant-skip i New York og slik tilegnet seg kunnskap om

Modell av Restaurationen.

hvordan emigrantskipene burde utstyres og tilpasses for og befordre passasjerer på en slik lang reise.

Bilete av "Modell av Restaurationen

Tidligere var det gjennomført en begrenset direkte utvandring med skip fra Rogaland. Den første norske emigrantbåt var "Restaurationen" som var beskjedne 16 m lang og 5 m bred og målte 18.5 kommercielest dvs. omtrent 38 reg. tonn. Denne sluppriggede hardangerjakt seilte fra Stavanger i 1825 med i alt 52 amerikafarere, bestående av pionerer fra Rogaland.

Restaurationen valgte en sydlig rute sør om Madeira og brukte 14 uker på turen. At 52 personer kunne fare over Atlanteren mot

nytt ukjent fedreland i en seiljakt av denne størrelse er en lysende bedrift i norsk-amerikansk historie.

Året 1836 seilte to emigrantskip, "Den Norske Klippe" og "Norden", fra Stavanger med til sammen 167 amerikafarere. En beskjeden norsk utvandring hadde også foregått over andre europeiske havner som Göteborg, Liverpool, Hamburg og Le Havre.

Cleng Person fra Tysvær i Rogaland er regnet som den norske utvandringens far og han bosatte seg i 1825, sammen med sluppefolkene fra Restaurationen, ved "Kendal Township" i staten New York. Cleng Person var en rastløs sjel og vandret videre vestover til Illinois i 1833 og grunnla den norske bosetningen Fox River i La Salle County. Disse tidligere utvandrere sendte hjem amerikabrev som ble flittig kopiert og lest i Norge. En av de mest berømte brevskriverne Gjert Hovland skrev: "Jeg synes ikke at tage tvil om jeg ønskede, at alle af min familie fra Noreg var her — især de, som trænger mest og maa lide under andres tvang, saa at de har liden udvei for sig og sine; thi her er ingen unyttige byrder paalagt for noget — hverken ved skatter eller andre udgifter for at opholde unyttige personer, som vil leve af andres sved....

Her er meget deilig og fruktbart land, flid og velstand at se til næsten overalt, hvor man kommer. Her saaes og plantes alt, hvad man behøver. Det vokser deilig og bærer manglefold uden gjødsel....

Hvad religionen er angaaende, saa har enhver har frihed at bruge den lærdom, han selv lyster og bekjener sig til....

Der er en usigelig stor mængde land, som de Forenede Stater eier og sælger for 3 ort acren, og alt er indsluttet under en fast lov til den bestemte pris, at det ikke skal overstige samme for nogen, som først kjøber det af regjeringen....

Om nogen skulde faa i sinde at flytte hertil, som vel ikkje sker, thi mange er saa taabelige, at de indbilde sig, at de gjorde ilde i at flytte til et fremmed land, hvor de dog med fornøielse kunde forsørge sig og sine, men vil heller bo i det land, hvor de er opdragne, om de ikke have det tørre brød; og mange derværende formaar ikke at komme den lange vei, som er her hid.”

Noen få av disse tidlige emigranter var på besøk i sitt gamle fedreland og berettet om det nye lovede land. Blant de mest kjente Norges besøk var Knut Slovigs i 1836 og hans beretninger gikk som en budstikke over landet. Mons K. Langeland Ådland skrev at i Amerika står bonden like høyt i aktelse som presidenten og at i Amerika behøvde ikke den lille mann ta av seg hatten for storkarer han møtte. På denne bakgrunn bredte Amerikafeberen seg også i Hordaland. Medvirkende var også dypereliggende hjemlige årsaker av politisk, religiøs, sosial og økonomisk karakter som ofte var utløsende for beslutningen om emigrasjon. En av hovedårsakene for utvandringen var de store barnefamilier og mangelen på dyrkbare ledige arealer i Norge for den økende bondebefolkning. En enkel omgangsskole var på denne tid lovfestet slik at de fleste var noenlunde skrivekyndige.

Landets øvrigheter, herunder også lensmenn og prester, var ofte i utakt med allmuen og stort sett fornøyd med situasjonen i landet på denne tid. Biskop Jacob Neumann i Bergens stift var urolig for utvandringen som han forsto ville tappe landet for resurser, og han skrev i 1837 et lengre hyrdebrev med varselord til de utvandringstøtne bønder i stiftet. Der het det blant annet ” Bliv i landet og nær dig redelig”. Den kloke og særdeles skrivekyndige emigranten Knud K. Langeland (f. 1813) svarte i sine skrifter, slik på bispens bibelord :: at enten glemte bispens det, eller fant han det ikke passende for anledningen, for bispens førte ikke frem det annet av skriftens bud ”Vær fruktbare, former eder og oppfyld jorden”.

Dette siste hadde bøndene holdt på, de fleste av dem hadde tallrike familier. Da jorden hjemme var vel oppfylt, og de hørte at den nye verden hadde svære folketomme områder med fruktbar jord, besluttet de å være bispens råd ulydige, og dra til det nye Kanaan som fløt av melk og honning. Det viste seg snart at Amerikafeberen bare vokste, på tross av bispens hyrdebrev og andre advarsler.

Kaptein Behrens hadde på denne bakgrunn ikke problemer med å få passasjerer nok fra Hordaland til Ægirs første emigrantreise fra Bergen til New York i 1837.

Ettersom denne beretning dreier seg om det første emigrantskip fra Hordaland og kan ha interesse utover Bruvik kommune, og på bakgrunn av de nære slektsbånd en kan se mellom Bruvik, Samnanger og Vossebygdene er det på sin plass og ta med hele passasjerlisten fra Ægirs reise Bergen New York i 1837, og i tillegg opplysninger om utvandrerne fra Bruvik og Stamnes sokn.

1. Ingebrikt N. Brudvik Dale 48 m
2. Synnøve Monsdatter 40 k

Det barnløse ekteparet Ingebrikt (1790-1838) og Synnøve (1790-1861) var fra Dale og hadde gård på Osterøy, som de solgte. De kjøpte seksjon 14 i Beaver Creak der Ingebrikt døde av malaria i 1838 mens Synnøve overlevde og solgte farmen i 1839.

3. J. J. Dale 40 m
4. A. Sjursdatter 33 k

Nr. 3 Jon (1795–1882) var fra Dale og 4 Anna (1803–1839) fra Vaksdal. De var gift og hadde 2 barn, se 5 og 6. Anna og Jon tok land i La Salle, Illinois hvor Anna døde i 1839, mens Jon brøt opp og tok seg land i Rasin, Wisconsin og levde der til 1882. Jon ble gift på nytt med Anna Arnesdotter Nygrytten f. 1800 fra Kyte på Voss. Dette ekteskapet ble barnløst.

5. Agate Jonsdtr. Dale 7 k

Agate (1830–1908), datter av 3 og 4, overlevde og ble gift med Knud Aslaksen Svaalestuen f. 1817 fra Voss og de tok seg land i Rasin, Wisconsin.

Agate og Knud er gravlagt ved Muskego Lutheran Cemetary. Agate og Jon fikk 15 barn: John (1846-1908), Aslak (1849–1933), Richard (1851-), Martin (1854-), Martha (1855–1919), John Newton (1857-), Anna M. (1859-), Edvin (1860-), Edvin Norman (1861–1908), Reuben (1861-), Anne M. (1865-), Reuben Augustus (1868–1948), Oskar (1870-), Oskar O. (1871– 1935), Jon Newton (1875–1933).

6. John J. Dale 4 m

John (1833 -) var sønn av 3 og 4 og ble gift med Christina f. 1836 og de fikk 2 barn: Julianna (1857-), John (1859-).

7. Tomas Nilson Ytre Boge 61 m
8. Ingeborg Johannesdatter 61 k
9. N. Thomassen 27 m
10. S. Johannesdatter 52 k

Tomas N. Ytre Boge (1775–1838) var gift med Ingeborg Johannesdatter Y. Boge (1775-1838) overlot garden på Y. Boge bnr. 4, til eldste sønn Johannes og for til Amerika med kona og sønnen (9) Nils (1809–1838). Med til Amerika i denne familien var også (10) Sigrid Johannesdatter Ytre Boge (1783-1838) som var søster til Tomas. Alle 4 fra denne garden døde første året av malaria på si nye farm i Illinois.

11. H.N. Dalseidet 36 m

Haldor Nilsen Dalseid (1801-) ble g. m. Larine Bogar i 1841 og de tok seg land i La Salle.

12. O. A. Dyvik 34 m

Olav Andersen Dyvik (1803-) fra Dyvik, giftet seg i 1832 med Kristi Olsdotter Bolstad (1812-1888). Han solgte garden og utvandret med Ægir i 1838 alene. Han var blant de overlevende fra Beaver Creak. I 1845 reiste han tilbake til Norge og hentet kona og de tok land i Newark, Illinois. Olav og Kristi ligger begravet på Helmer Lutheran Cemetary, Newark. De hadde 5 barn før de reiste til Amerika og fikk 5 barn i sitt nye hjemland. Barn født i Norge: 12.1 Anna (1833–1909), g. m. Lars Nilson Bidne (1819-) fra Granvin og dette ekteparet fikk 9 barn: Fremont – Elisabeth – Josephine – Isaiah – John – Lewis – Iver – Arthur William – Anna Bella. 12.2 Anna (1835-). 12.3 Sigrid (1837–1921) g. m. Ivar Nilson Bidne (1819–1921) og dette ekteparet hadde farm i Big Grove TP, Illinois og fikk 11 barn: Sarah – Ella – Laura Anna – William – Mary Ann – Joseph Almer – Ester Loise – C Marten – Stella – Frederic – Clara. 12.4 Martha (1839–1924) g. m. Knut Johannesen Grevle (1827–1896), og dette ekteparet fikk 8 barn: Thomas – Ed – Frank – Albert – Christine – Belle - Anna – Marthe. 12.5 Anders (1843-). 12.6 Mons f. og d. på overfarten i 1845. Barn født i USA: 12.7 Ole Isaac (1846-) 12.8 John (1846-). 12.9 Isaac (1850-). 12.10 Anne Christine (1851-).

Heile passasjerlisten fra Ægir,sjå s. 45 -46.

Litt om de første pionerene fra Hordaland.

Som vi ser av passasjerlisten var det mest bygdefolk, ofte yngre mennesker, og et dominerende trekk var familieutvandring. Gårdbrukerne hadde kapital bundet i jorden og ved salg av denne fikk de nok til og finansiere reisen og en beskjeden oppstart i det nye fedreland. Tjenestefolk hadde større problem med finansieringen, men ved hjelp av oppsparte midler, arv, lån og til dels avtaler om pliktarbeid kom de seg av gårde.

Emigrasjon var et betydelig finansielt løft.

Den 27 årige student Ole Rynning var passasjer på Ægir og han viste seg å være en lederskikkelse av betydelig format og han ble den naturlige leder for Ægirfolket. Ole Rynning var blant de ulykkelige som ble syk og døde i Beaver Creak i 1838. Hans skrifter forteller om billettens kostende, fra Bergen til New York var 30 SPD og opptil 20 SPD for barn. Videre fra New York til Illinois ca 30 USD. Den norske SPD var på denne tid verdt ca. ? av USD.

I tillegg til reisepenger, måtte utstyr og proviant finansieres og fremskaffes av emigrantene. Etter Ole Rynnings opptegnelser burde utstyret bestå av: sengekleder, skinn og vadmelskleder, stampet vadmél, bakstehelle, rokk, håndkvern, panner, kjørel, bestikk, verktøy, og en god rifle med perkussionslås. Videre ifølge Ole Rynnings anbefalinger: proviant for 12 uker bestående av holdbare matvarer som: saltet flesk, spekekjøtt, saltet kjøtt, speket og røket sild, tørrfisk, smør, ost, prim, kaffe, te, sukker, surmelk, øl, mel, erter, gryn, poteter, rugskonrokker, kavring og flatbrød, litt brennevin, eddik, svisker og rosiner mot forstoppelse, svovelsalve

og pulver mot smådyr, hoffmanns og kamferdråper, linnet til ombytte, sjøvannsåpe og kammer. Emigrasjon den gang var forbundet med betydelig planlegging, forberedelser og kostnader.

Endelig måtte utstyr, husdyr og land til den nye "farmen" kjøpes inn. Den gang var prisen 1.25 USD for hver Ækker land (= Acre 4046,9 kvm). Dette var før Homestead Act som først kom i 1862. Denne gav fri jord til innvandrerne. I 1838 beløp innkjøp av land seg gjerne til 50 USD. Dette kan vi se av følgende kopi av Ingebrikt Nilsen Brudvik Dale' s skjøte:

C o p i e.

Kassererens Kontor i Daneville Illinois.

6te Januar 1838.

No. 7885.

Modtaget af Ingbrikt Nielson Bredvig of Iroquis Co. Ill.
..... den Sum femti Dollars
som er fuld Betaling for N. V. h. V. Quarteer af Sektion No.
14..... i Township No. 27 Nord af Range No. 13
Vest indeholdende 40 Ækker efter 1,25
Dollars pr. Ækker.
5000 Dollars

Sand M. Roberts,
Kasserer.

De som ikke hadde den nødvendige kapital til kjøp av eget land var henvist til og ta seg lønnet arbeid, som det var rikelig av i det nye fedreland. Her var god lønn og de fleste sparte opp slik at de med tid og stunder kunne kjøpe sitt eget land.

Reisen over havet til det nye fedreland

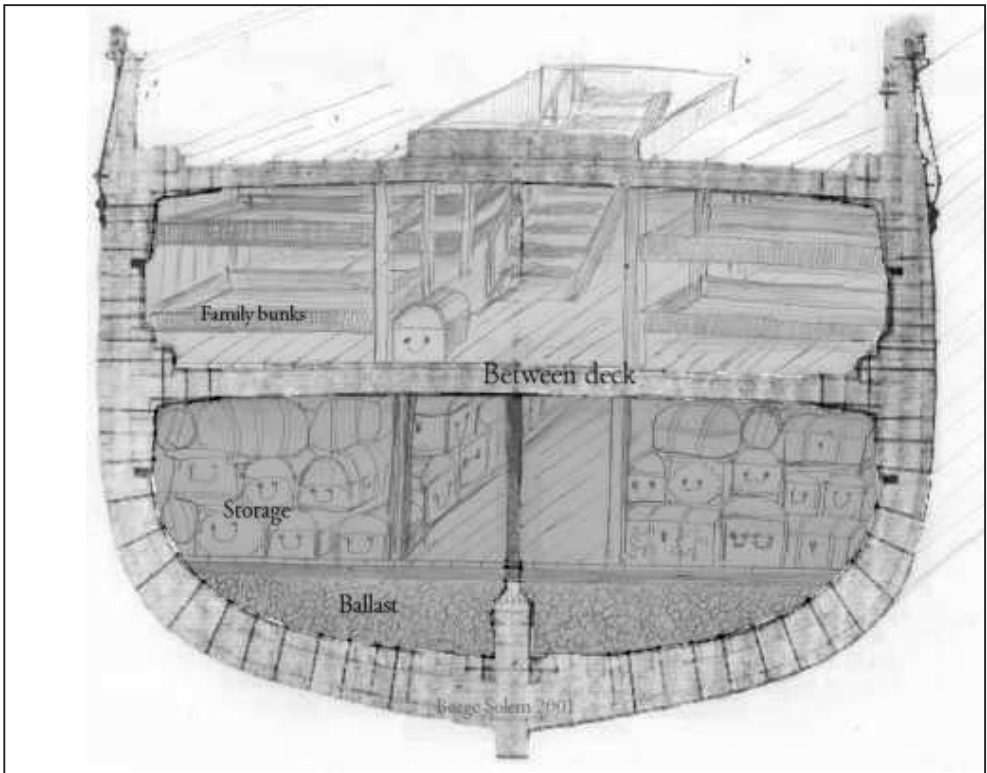
Overfarten over havet gikk over en nordlig rute, under gode værforhold og tok vel 8 uker. Det mest dramatiske var da Ægir var i en mindre kollisjon på havet den 8 mai med det britiske skipet Barletto. Mange av passasjerene ble ved denne anledning grepet av panikk, men Ole Rynning fikk snart roet gemyttene. Forholdene om bord var naturlig nok kummerlige og sjøsyke var en plage , særlig på den første del av reisen. Vi kan neppe i dag 166 år senere forestille oss hvordan de reisende familier kunne stille seg, sove og spise hver og en med sin medbrakte proviant.

Passasjerene var i dårlig vær henvist til og oppholde seg under dekk, med dårlig ventilasjon, sparsomt med ferskvann, og elendige hygieniske forhold. Kaptein Behrens fungerte som skipets lege og kurerer sjøsyken med havresuppe, og andre plager med datidens sterkere sjømanns medisin. Dette gamle og sterke bondefolk fra bygdene våre var uvant med livet på havet, men de klaget ikke, de var pionerer som utviste enestående tåleevne, mot, styrke og viljekraft.

“Beaver Creek prækeplass”.

Foto henta frå boka “Norsk Lutherske Menigheter i Amerika”.
Skrevet av pastor O. M. Nordli og kom ut i Minneapolis 1918.

Tegninga viser korleis ei seilskute er oppbygd.

Henta frå Norway Heritage.

De var nok preget av sterke følelser, når de etter å ha pakket alle sine eiendeler, etter og ha tatt farvel med bygden og alle sine kjente og kjære, rodde ut Sørfjorden og de knappe 30 nautiske milene til Bergen. Dette emigrantverset skildrer stemningen om bord i båtene etter hvert som de la Sørfjorden bak seg, mens de hjemlige kjære trakter og fjell med Dystingen, Hananipa og Brøknipa, forsvant fra syn, men ikke fra sinn.

Tungt da e fø foten fara
frå den kjære badna jor
Å om detta ugjort vara
heimen stende att å klaga
bort fø alltid no me for

Forventningene til det nye spennende og ukjente fedreland møtte i sinnene vemod og sorg over de gamle bygder, folk og frender som de nok aldri ville få se igjen.

Plassen på emigrantskipa var nytta vel og komforten var ikkje av det beste. Det var ikkje uvanleg at skip hadde fe som returlast tilbake til Europa. Teikninga er henta frå Noregs Kulturhistorie, b. 4.

Kaptein Behrens hadde omsorg for sine passasjerers velbefinnende, både på kropp og sjel. Han arrangerte feiring av 17. mai om bord med sang, felespill og dans.

Passasjerene var feststemt og iført sine beste bunader, men hadde stål under skoene og kapteinen måtte etter hvert stoppe dansen på grunn av den harde medfart skipsdekket utsattes for. Ole Rynning viste seg også å være en fremragende kulturbærer. Han forfattet en gripende sang som ble avsungenet der på havet 17 mai 1837. Her siteres to av versene, litt fritt oversatt fra gotisk skrift og datidens skrivemåte:

Nu ligger Norges klippeland
så dypt i skjul bak saltan vove,
men lengten higer til den strand
med gammel bjerk og eikeskove,
hvor graners sus og jøklers drønn
er harmoni for Norges sønn.

Men om en skjebnen bød han der
som fordums bjørn seg kunne tjelde,
han vil dog stedsse have kjær
sine gode gamle Norges fjelde
han lenges ømt med lønnlig hu
at få se sitt fedreland engang ennu.

Sitrende spenning og forventning fylte mer og mer sinnene, ettersom Ægir for fulle seil med god bør la "Nordatlanteren" bak seg i de lyse og milde forårsdøgn.

Ægir ankom New York den 10 juni og etter de formelle immigrasjonsprosedyrer kunne passasjerene sette fot i sitt nye fedreland. New York avisene berettet med beundring om dette stolte folk som med sine fargerike bunader steg frem i byens gater.

Ferden videre vestover gikk med dampskip opp Hudsonelven til Albany. Videre fra Albany til Buffalo på Eriekanalen med kanalbåt som ble trukket av hester. Videre fra Buffalo med dampbåt over de store innlandsjøene Erie, St. Clair, Huron og Michigan til Chicago, hvor de ankom 12. juli. Fra Chicago og videre syd over til Beaver Creak og vestover til Fox River gikk ferden med vogntog og til fots.

Veien vestover og tragediene ved de første bosetninger i Illinois ved Beaver Creak og La Salle

Før avreisen fra Norge var de fleste bestemt på og ta seg land ved Fox River i Illinois.

Under oppholdet i Chicago ble veien vestover revurdert og valg av bosettings alternativ drøftet, ettersom man nå fra lokalkjent hold ble fortalt at det ved Fox River forekom sumpland som medførte sykdommer. Dette nye perspektiv medførte problemer og valgets kvaler for hvilke bestemmelse sted Ægirfolket skulle velge. 50 av utvandrerne valgte således å danne koloni ved Beaver Creak i Iroquois County, i Illinois nær grensen til Indiana. Andre reiste videre til La Salle, Fox River mens andre igjen vandret over store avstander og fant seg land etter sitt ønske.

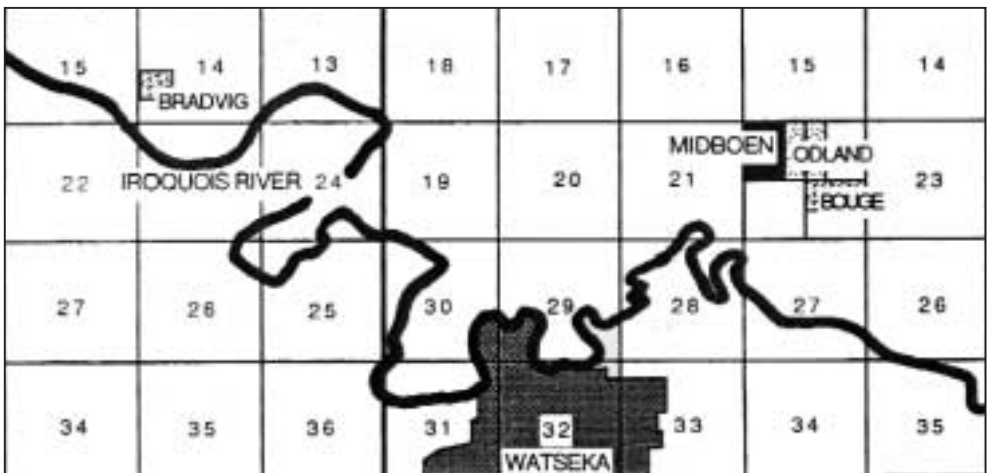
Beaver Creak var til da et ubebodd område som ble beskrevet som paradiset med gress som vokste under armene på folk. Området virket da også tiltalende når Ægirfolket kom dit om sensommeren. Folk valgte seg sitt land, bygget sine enkle logghus og gjennomførte første harde overvintring. Det viste seg snart at valget av Beaver Creak ble en katastrofe. Når våren kom stod distriktet mer og mindre under vann til langt ut i juni måned. Dette klima medførte malaria og sykdommer som krevde 15 liv de første år. Disse våre gamle bygdefolk gikk igjennom ubeskrivelige lidelser, her langt ute i det som den gang var villmark, uten medisinsk eller annen tilfredstillende hjelp. Hele familier ble utslettet. Denne ulykkelige første bosetting etterlot seg dype sår og Beaver Creak ble etter kort tid fraflyttet og lagt øde. Liknende dødelige sykdoms epidemier utspant seg ved La Salle, Illinois men ikke med samme dramatiske omfang som ved Beaver Creak. Særdeles store var tapene for folkene fra våre egne bygder i Bruvik kommune hvor 6 av de 12 utvandrerne døde i løpet av det første året.

Om Ægirfolkets videre vandring mot vest mot nye bosettinger, og litt om denne første epoke av Norsk utvandring til Amerika

De overlevende Hordalendinger fra "Ægir" vandret videre vestover, de fleste til områder som senere ble deler av staten Wisconsin, som ble opprettet i 1848. På denne tid var disse vandringene hovedsakelig gjennom nye ukjente områder. Indiana ble egen stat i 1816, Illinois fulgte etter i 1818. Ferden foregikk til fots, med vogner (præriskonnerter) trukket av hester og okser. Sykdom og nød preget den første tiden i det nye fedreland. For mange var det stort sett slutt på resurssene når de hadde fått bygget seg sine første oftest primitive hjem.

Kart over reiseruta til "Ægirfolket".

Land Claims, U.S. Land Office 1837. Beaver Creek.

Utlånt av: C. Robert Sanders.

Kartet viser området i Beaver Creek som vart utlagt til nybyggerne. Ingebrikt N. Brudvik, fekk land i sektor 14, og Tomas Nilson Ytre Boge i sektor 22.

Helseforholdene generelt var elendige, etter en krevende overfart fra Norge og under den første tids helsefarlige livsbetingelser. Dette tærte stygt på de første bosetninger, men familiene var barnerike, barneflokker fra 10 til 15 var vanlig, og livskraftige samfunn vokste frem. Disse første pionerer fra Hordaland var med å danne nye norske kolonier og var blant dem som gikk foran, skaffet erfaring og kunnskap og viste vei og reiseruter. De senere emigranter fulgte stort sett sikrere ruter som var gått opp og gjort kjent av de første pionerer, som betalte en høy pris for sine kunnskaper om sitt nye land, som ved de dramatiske tragedier ved Beaver Creak og La Salle.

Fra denne første norske innvandringsperiode fra 1838 til 1850 nevnes følgende norske bosettingsområder, Jefferson Prairie, Rock Prairie, Muskego, Rasin og Koshkong. Disse hovedsakelig norsk bosatte områder, ble meget fremgangsrike. Utvandrerne flest ble farmere og hadde lært å velge godt jomfruelig land som under pionerens innsats ble grøderike og ekspansive. Farmerne dyrket hvete, mais, poteter og tobakk, og drev med svin, sauer, kveg og fjørfe. Skatten på denne tid var lav, omtrent 1,5 USD årlig for en farm på 80 Acre, i tillegg et par dagers pliktig veiarbeid. Etter Knut K Langelands fortellinger kan vi se at noen av disse første utvandrere fra våre bygder drev frem mønsterfarmer, og at de aller fleste fra en ofte fattig utgangsposisjon, med årene ble fremgangsrike og etter lokale forhold velstående. De her nevnte bosettinger vokste så raskt at de fra 1838 til 1850 ble befolket med 543 norske familier, til sammen 2670 personer. Senere sykdomsepidemier med kopper og kolera, og indianeropstanden i 1860-årene, medførte alvorlige tilbakeslag nybyggerne.

Dette til tross, den norsk amerikanske befolkningen vokste med en enestående livskraft. Den første norske kirke ble innviet i Muskego i 1845, og i dag er Muskego kirken å finne på eiendommen til Seminary St. Paul, Minnesota.

Den fremstående norsk-amerikanske avisutgiver Knut K. Langeland ble født 1813 i Samnanger og emigrerte i 1844. Han er den mest kjente redaktør fra pionertiden, og han gav bl.a. ut bladet "Skandinaven" helt frem til 1871. "Skandinaven" fikk stor betydning for de norske utvandrerne i pionertiden, og den norske tilhørigheten blant utvandrerne var sterk. Den mest fremstående norske utvandrer var vossingen Knute Nelson og han skriver til Knut Langeland (sitat): "Hvilken vidunderlig livskraft der var i den gamle bonde! Efterat være knuget og forkrøblet i henved 400 år skyder den frem i all sin opprinnelige Vikingkraft – i den gamle verden som den nye." (sitat slutt)

Allerede i 1860 bodde det 55.000 norske innvandrere i statene Illinois, Wisconsin, Iowa og Minnesota. Denne befolkning dannet 100 menigheter og hadde 29 prester.

I perioden frem til 1861 når Abraham Lincoln ble president, var han bosatt i Illinois og hans frihetstanker, visjoner og kampen mot slaveriet hadde stor tilslutning også blant nordmennene.

Amerikas østkyst var på denne tid til dels velutviklet og hadde store urbaniserte områder. I sydstatene drev de velstående landeiere med slaver som arbeidskraft,

og menneskeretten frihet for alle var ikke utviklet. De første norske innvandrere møtte således et sammensatt samfunn. Et innblikk fra det velstående og mer utviklede del av det Amerikanske samfunn får vi fra den rike proprietær Johan Gasmann's skildringer fra sin reise i 1844. Her kan vi lettere forestille oss hvilke sterke inntrykk " de lovede land " hadde på pionerene fra bygdene våre. Borgerkrigen 1861 til 1865 endret fundamentalt på de Amerikanske samfunn. Fra denne tid begynte masseutvandringen fra Norge til USA. Fra de første norske emigranter i 1825 til 1915 fulgte 850.000 norske menn og kvinner. Bare Irland har flere utvandrere enn Norge i denne tidsepoke.

På emigrantmuseet på Radøy står vakkert utstilt en bibel, som var med Ægirfolket fra Hordaland i 1837. Det hviler fred og høytid over dette vakre minne over disse våre gamle bygdefolk som med livet som innsats, ble pionerer i Amerika, og det kan her være passende med en lett omskrivning av dikterens ord: "de tok sin gud i sinn og satte livet inn".

Liste over alle som var passasjerar på "Ægir".

13. N. L. Bolstad	36	m	(Bolstad)
14. J. H. Bjørgo	32	m	
15. A. H. Nordvik	43	m	(Samnanger)
16. M. K. Langeland Nordvik	38	k	"
17. K. A. Nordvik	19	k	"
18. M.A. Nordvik	13	k	"
19. S. A. Nordvik	13	k	"
20. M.A. Nordvik	12	k	"
21. K. A. Nordvik	6	k	"
22. H. A. Nordvik	3	m	"
23. K. A. Nordvik	1	m	"
24. M. K. Langeland Ådland	44	m	"
25. E. K. Ådland	39	k	"
26. M. M. Ådland	13	k	"
27. B. M. Ådland	11	k	"
28. K. M. Ådland	10	m	"
29. T. M. Ådland	7	m	"
30. S. M. Ådland	5	k	"
31. P. M. Ådland	2	m	"
32. O. H. Hisdal	25	m	"
33. Nils Frøland	41	m	"
34. A. V. Frøland	34	k	"
35. B. N. Frøland	9	k	"
36. L. N. Frøland	5	m	"
37. V. N. Frøland	2	m	"
38. P. L. Frøland	34	m	"
39. K. V. Tysland	28	m	"
40. L. Skudalsnes	27	m	(Etne?)
41. A. C. Rosseland	46	m	(Kvam)
42. G. E. Rosseland	40	k	"
43. A. A. Rosseland	18	k	"
44. E. A. Rosseland	13	m	"

45. E. A. Rosseland	5	m	(Kvam)
46. S. E. Rosseland	31	m	"
47. S. L. Midhus	34	m	"
48. L. G. Scheie	38	m	"
49. K. E. Scheie	30	k	"
50. G. L. Scheie	5	k	"
51. A. L. Scheie	3	k	"
52. V. L. Schultz	23	m	(Fra Bergen)
53. S. E. Trengereide	27	m	(Samnanger)
54. S. A. Trengereide	23	k	"
55. E. S. Trengereide	1	m	"
56. M. B. Bystølen	29	m	(Voss)
57. H. A. Sæbø	45	m	(Etne)
58. T. J. Sæbø	46	k	"
59. A. M. Sæbø	19	k	"
60. A. H. Sæbø	16	k	"
61. B. H. Sæbø	12	k	"
62. T. H. Sæbø	9	k	"
63. H. H. Sæbø	4	m	"
64. A. H. Sæbø	21	m	"
65. N. Nordlierne	34	m	?
66. T. A. Orrevik	21	m	?
67. T. A. Birkeland	25	m	?
68. K. H. Nordvik	20	m	(Samnanger)
69. N. K. Vetteslø	30	m	(Etne)
70. B. A. Vetteslø	28	k	"
71. E. N. Vetteslø	1	k	"
72. O. Rynning	27	m	(Snåsa)
73. A. C. Stange	33	m	(tysk statsborger)
74. J. J. Skoerpiene	38	m	(Etne)
75. J. F. Voltziem	15	m	"
76. K. J. Alne	26	k	(Vikebygd)
77. N. P. Langeland	41	m	(Samnanger)
78. M. N. Langeland	?	k	"
79. N. N. Langeland	12	m	"
80. P. N. Langeland	5	m	"
81. A. N. Langeland	14	k	"
82. B. N. Langeland	10	k	"
83. A. N. Langeland	8	k	"
84. M. N. Langeland	6 mnd	k	"

Kilder:

Rolf Erik Veka – Vaksdal Historielag

Bygdebøkene for Haus – Samnanger – Bruvik – Bolstadboka.

Veien mot vest – Ingrid Semmingsen (1941)

Nordmændene i Amerika – Knut K Langeland (1889)

Sjøfartsmuseet i Bergen : bilder av Restaurationen og Ægir.

Internett/ Emigranter / Det lovede land / fulltekst:

Sannferdig beretning om Amerika... Ole Rynning (1838)

Hyrbrev med varsel ord til utvandingslysnø bønder i Bergen stift. Biskop J. Neuman 1837.

From New York to Wisconsin in 1844 by Johan Gasmann.

Passasjerliste fra Solem, Swiggum & Austheim emigration ship index.